

PÖLLER IZIDOR

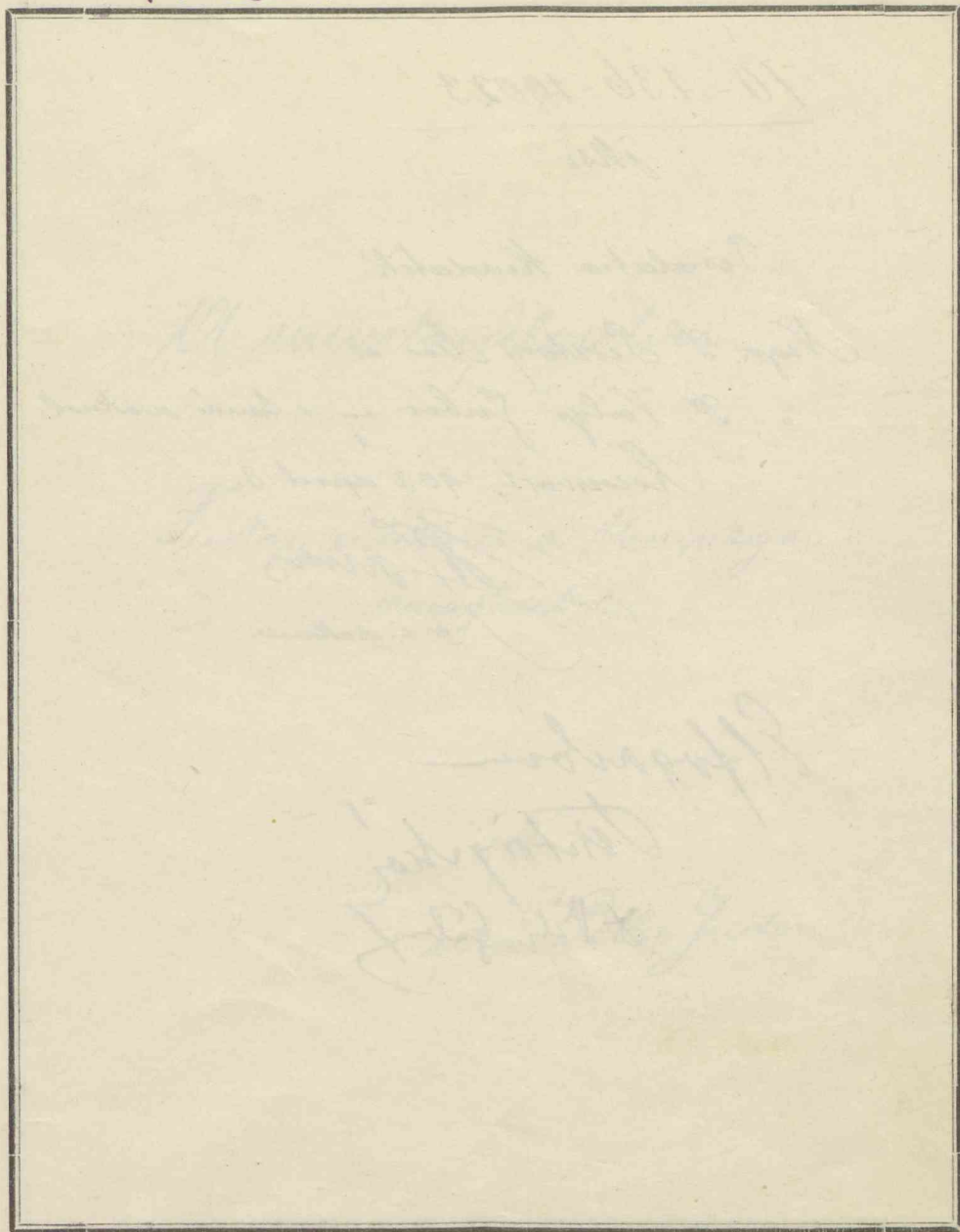
A munkafelosztásról

Szeged, 1903.

Kolozsvár,

Diss. A 207

Diss. A 207

Érk. 1903 ápril 3. _____

10-136-19023

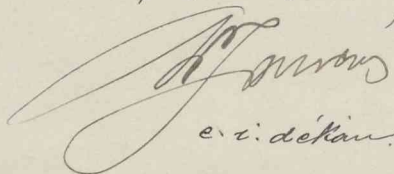
jhs₂

Birólatra kiadatik.

Nyagos J^r Pórtörő elvő és

" J^r Vályi Győző ny. r. tanár uratól.

Köcsömet, 1903 ápril 3.

c. i. dekan.

Elfogadom

Pórtörő J^r
J^r Vályi Győző

Al munkafelosrtás.

Tudori írtékés és Munkaszer-
dásigtervöl

írta: Peller János

Diss. A 207

Forraísoll:

H^r Pissbrig Mör: Menneſganddaſaígtau.

" " " : Menneſganddaſaígtau
holadaſa er inánga ar róſaſi er
slatt.

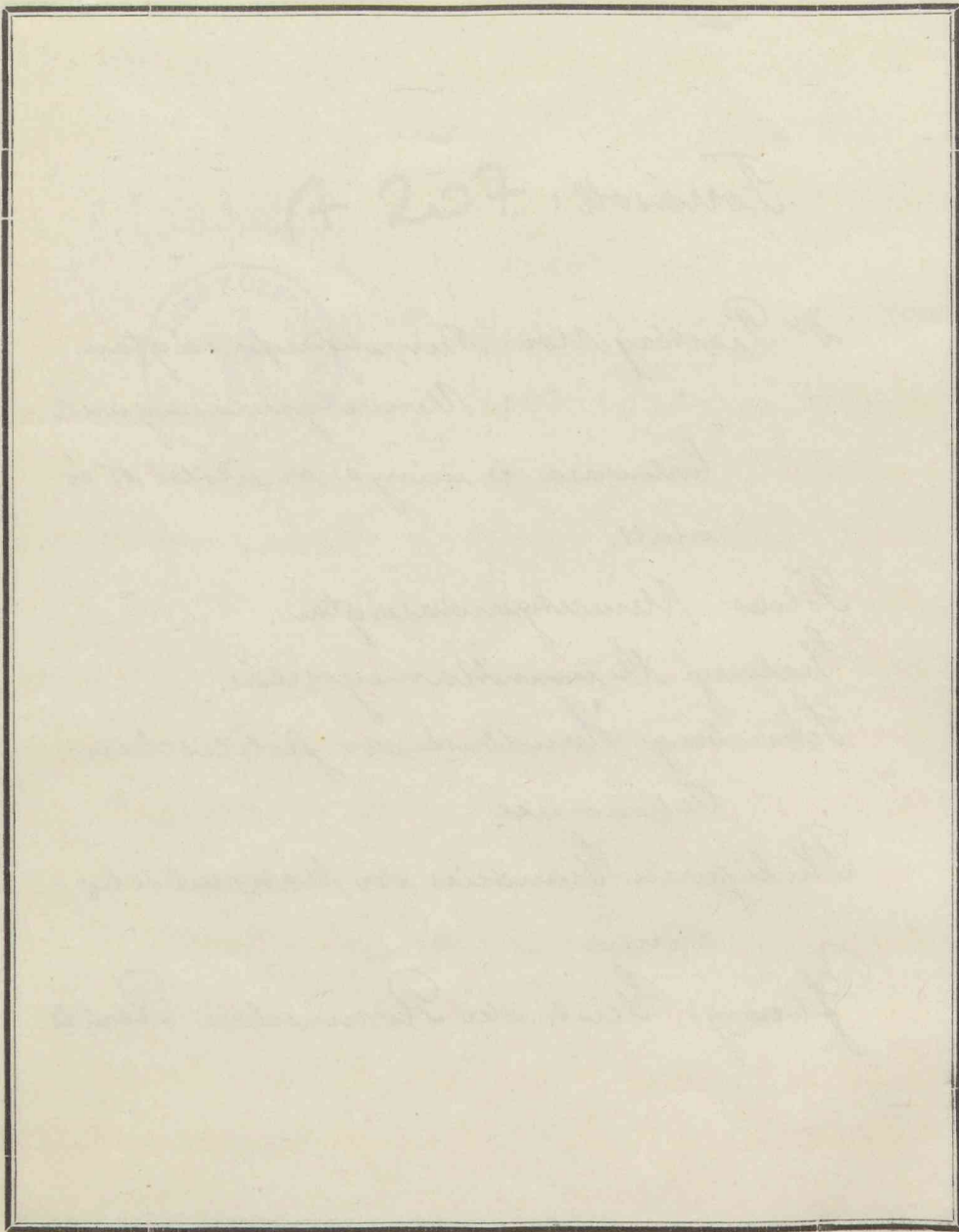
Fóloes: Menneſganddaſaígtau.

Gerloerij: Munnkamegostis.

Schönberg: Handbuch der politiſchen
Oekonomie

Philipſovics: Grundriſſ der Nationaloeko-
nomie

Yhering: Geiſt des Römischen Rechts

15 A munkafelosztás

A legprimitívabb gazdasági életben, midőn a törsek és ereken belül a családok képezték a szűkebb társaságnak és azon szűkebb kör, melyben az egyes élete lefolyandozó volt, az izoláltság elve uralkodott olyannyira, hogy az egyes gazdaságokban belül gyakorlatilag minden, a mi az egyes családokban belül álló egyéneknek szükségük volt. Természetes azonban, hogy ilyen körülmények között gazdasági hatalásból, vagy alkácsolat a szükségleteknek megfelelő kielégítésről szóló

alig lehet, nem is említve a természet
 szükségességét eszközöknek nagy hiányát,
 hanem főleg azon természetes képesség
 hiányát, - a mely even még igen kis fo-
 kú gazdasági képzettség mellett kettő-
 sen volt érzhető - ugyanevén kiráster-
 art, hogy az egyes egyén minden szükség-
 leteinek megfelelő eszkört maga ál-
 litson elő megfelelő módon. Az egyé-
 nek igen különböző képességével és azon
 körülménynek felismerésével fogva, hogy
 úgy az egyesnek, mint az összesség-
 nek szükségletei sokkal jobban és könnyeb-
 ben lesznek kielégíthetők akkor, ha nem
 maga az egyén fog ilyen universalis
 productiót folytatni, hanem csak szű-
 kebb körben bizonyos javakat fog produc-

kálmái, melyeket akár bizonyos besze-
res más olyanok, melyeket ő nem ál-
lis elő, vezet és munkafelosztás eszmé-
jeinek kifejlődéséhez.

Ezen processzus áll elő, mikélyt
a gyakorlatkodásban egyenél több egyén
működik közre, mert ha csak két
egyen egymás mellett állván ezen
felsebb vározt körülménynek kiváltá-
sa ibed, ha csak semmire sem, azt,
hogy ugyanazon idő alatt, míg tár-
sa munkálkodik, ő a közös munkál-
kodásban egy későbbi időpontban álta-
lunk körösen végrende munkás egye-
sül bír elvégezni, jeb. ha több főt
kivágoa, azt később fel kell sorabol-
niok s most az illető hája, hogy míg

a körsen a köbbsi fűt kíváncsi, arányos
 ö maga a kíváncsiaknak már földtanabol-
 mi is tudja, felleve semmi kétség, az,
 hogy ezen munkálatoknál mincse az
 erők összekötése szükséges, hogy a legpri-
 mitivebb gazdasági felfogás mellett is
 abban foglalkozzunk végül is megállapod-
 ni, hogy az egyik vágya, a másik fe-
 derő darabok a fűt.

E jelenség magyarországi
 álszában sokakhoz, hogy a férfi és nő kö-
 rött a háztartásban jelentkező megoszló
 munkára hivatkozunk, földállásán aron-
 télt, hogy az embereti nembeli külön-
 sége vezetett a munkafelosztás ki-
 kulcsának elsődleges alapjainak. Ezen
 felfogás aronban hivatkozottak, mert

Kissegen kivül áll az, hogy a családban az egyes munkálásoknak a munkára felosztás iránt való megvalósulás idejében sem a nem kevés sörke. Itt a földnek megművelésével egyetemben károsodás a női nem foglalkozott, voltak a munkáinak ezen faját ma a férfi nem tipikus beendőknek monokultúrát és sokat, a mielőtt az eljött, hogy a férfi és a női nem egymástól különös és egyenlő különbség képességeket, különösen freedig. firkái erőteljesen munkát végez, sokat az nem kisebb a nem-beli csoportosításban, hanem a képességeket, az erőket különbségén alapul.

A párszázaléki és igazolási igi
idejének kifejlődésével a munkafelosztásnak

elve mindenképp hűvös, olyannyira, hogy
 az egész társadalom a munka felosztás
 nagy jelentőségű elve alapján szerveze-
 dik, és hogy a munka felosztás elvének
 megértésével és ennek alapján válnak
 az egyes foglalkozási ágakból és csak e-
 zek nagyarányú elismerése mellett válik
 lehetővé az, hogy az egyes egyén bizonyos
 bizonyosságokkal szembe egyéniség-
 ségét is elismeri mondván minden
 pillanatban egy bizonyos és oly munka-
 köre, mely oly javakat termel, melyek-
 kel az egyén, a termelő csak igen kis
 részben képes a maga szükségleteit kő-
 vetlenül kielégíteni, de viszont ezen csak
 specialis javak nagy mértékben pro-
 duktusnak állása, melyeket ő maga fel-

háromadik nem képes, de melynek segí-
tyével megsemmisítheti mindazon javakat,
melyek az ő szükségleteinek kielégítésére
meghívókat kaptak. Egy részen az egyes fog-
lalkozási ágak specializálódni kényszerülnek
és kifejlődnek mellettük lassanként egy
oly foglalkozási ág, mely a maga részé-
ről nem is állis elő közvetlenül javakat,
hanem az melynek feladása csak az
képes, hogy javakat oly módon gyártsa,
sőt, hogy az egyes termékek az állatok
előállításához speciális productumok fölös-
lege ellenében tőle megsemmisíthet mind-
azt, az mit ők maguk nem állítanak
elő, az a foglalkozási ág: a kereskedelem.
A gazdasági élet azon szakában, mi-
előtt az, az ellenében adódik, minden

tehát a grandassági fejlődést a cseregar-
 dasági belső tartóknál felken, valószínű
 processus nagyobb mértékű kifejlődést
 nem nyerhet. Az egész eljárás oly ne-
 hézkes is lassú, hogy a munka felosz-
 tás elve a maga helyességében, kü-
 lönösen pedig időbeli hasáiban
 érvényesülmi nem is tud. Az egyes
 egyén fl. a körvesítés szerepét betöltő
 kereskedelem nélkül a cseregardasági
 stádiumában a specialis javakat elő-
 állítja s annak fölöslegéből bealkarja
 szeremi az általa elő nem állított s
 szükségletei kielégítésére megkívánható
 egyéb javakat, úgy keresnie kell egy
 olyan egyént, kinek nemcsak hogy oly
 javakra van szüksége mint a minőkben

neki fölöslege van, hanem viscont is oly
 javakban van fölöslege, mint a minők-
 ben az első helyen említett producensnek
 hiánya van, azaz pl. ha valaki fegyver
 készítésével foglalkozott, úgy neki nemcsak
 olyan egyéni kellek keresnie, hanem fegyver-
 re van szüksége, hanem olyan, a kinek
 abban szükséglete is viscont a másikkal
 talán szükségelt más javakban, pl. ruhában
 van fölöslege van. - Ezen időpontban is
 természetesen voltak boldogulnak leginkább,
 és illelve voltak voltak képesek bevéreini
 legkönyvebben a szükségleteik kielégítésére
 megkívánható javakat, kelt a maguk
 részről olyanokat állítsanak elő, melyek
 általános szükséglet tárgyát képezik. -
 A piurgarukaság kifejlődésével

a munkafelosztásnak ezen processusa
 természetesen már könnyebben megke-
 veigbe, és most hiszen a feirben megtalál-
 tatossá azon eszköz, a mely mindenki ál-
 tal egyaránt becsülkeven és szülkegelskeven
 és visons melyben megvan az a kulajon-
 saig, hogy ellenében minden jószág megse-
 tessék, mely a szülkegelske Kicéigikésere alkál-
 mas. - Erel arkon feljesen meghasználnak,
 hogy a munkafelosztás elve, mely alatt
 a javak elővillikésának azon módja
 kell eiteni, melynél a garbhaszsigilag e-
 gyütt álló emberek mindenike a javak-
 nak vagy csak bizonyos neműs, vagy az
 egyes javaknak csak bizonyos részis állis-
 ja elő és mindenik szánol ano, hogy
 a másib ismés más javakat, vagy araknak

más alkalmasságát képviseli. - Az emberek szükségleteikkel úgy feleleven az egyik a másik munkájára másokra és a nélkül nem volna képes létét fenntartani. - Munkafelosztás tehát mindenütt van, ahol az egyik ember munkája álltal a másoknak szükségletéről is gondoskodik. - /: Dr. Piszvoj Mór: Nemzetgazdaságtan, tekintettel az állami háztartásra és hazai viszonyainkra: /

A munka felosztás nemei.

A munka felosztásnak 3 egy-
másból különbözö neve van, a. m. a gar-
dasági, technikai és területi felosztás.

I. A gazdasági munka felosztás alatt a munkafelosztás azon nemét értjük, mely az egymásból elkülönítség és önálló foglalkozások alakulásáig vezet. Szokásos a munka felosztásnak ezen alakulását személyi munkafelosztásnak nevezni, mint pl. Schönberg is teszi nagy munkájában, / Handbuch der politischen Oekonomie I kötet 203 lap: / de a magunk részről sokkal inkább tanadjuk a lényegnek megfelelő

megjelölésnek a fentebbi, kétféle, hogy
 ism. nem az egyes személynék gazdasági
 tevékenységének specialis köre tartatik
 szem előtt. - Nem az egyes egyénről be-
 sélíünk, midőn a munka felosztásnak
 ezen nemis tárgyaltuk, hanem beszélnék
 azon foglalkozási ágairól, melyeknek ki-
 elégítése éppen a munka felosztás folytán
 lehetségessé válik. Ezen gazdasági jelensé-
 gnek lehetővé kintő földművelés, iparos, keres-
 kedő, vagy más foglalkozási osztályok kifej-
 lődésén is minél nagyobb tökélyre emelkedik
 ezen osztályok productioja, amivel inkább
 emelkedik ezeken belül még az önálló i-
 parágaknak száma. - A gazdasági fej-
 lődéssel ezen gazdasági munkafelosztás
 mind nagyobb mértékben ölt mai arát is,

mivel az egyén az ő monochasmi raffináltsá-
 gának legelőkelőbbével, és tökéletesült világszép-
 séggel tökéletesebb javakkal bírva, a melyek
 előállítására viszonylagos természetesen sok-
 kal alkalmasabb azon producens ki a
 javakkal nem egymáspól kiutalható
 nagyobb körben termel, hanem tevékeny-
 ségét egy szűkebb, monochasmi specia-
 lisra szorítja. Különösen látszik ez
 ma érvényesülni a foglalkozások min-
 den egyes ágából már az egymást el-
 nyomni igyekvő verseny folytán is, a mi-
 re némi Schönberg jó példáiul említi
 fel azt, hogy elnyomják az általános
 concurrenciával speciaლისok az azon his-
 ten, hogy magok ezen szűkebb körben
 megelégednek kisebbekkel, a keresésségre

több kilóirakkal fog lenni. Magyarországon láthatjuk az ipari termelés körén is, hol ma már az egyes áruk productionja körén, magán even production belül is számtalan iparág alakul ki, melyek mindegyikénél ismét más-más művi technikai munka megoszlás létezik, míg először mindegyik egy iparág körén belül végezik.

II. A technikai munkamegoszlásnak a munka megoszlás azon részét nevezzük, melynél egy és ugyanazon iparág körébe tartozó termékek productionja kötik oly módon, hogy az even belül szükségesez munkálkodnak végeztetnek más és más egyének által. A fenti specializálódással szemben even jelenséggé még egy szélesebb körben érvényesülő

speciális előadást jelent, a mennyiben pl. a szabó ipar körén ahol veses, hogy vannak kabátos, udnáig szabók stb. vagy hogy pl. egy aron munkahelyben nagy készíttik el a kabátos, hogy az egyik szabja, a másikat összevarga, a harmadik, negyedik stb. megint más munkálalókat végez ugyanazon kabátoson nagy, hogy az elkészítésig 5-6 kézen menvén keresztül, tényleg tökéletes alkotás lehet.

III. Nem csekély jelentőséggel bír a munkafelosztás azon része, mely területi munkák megosztás révén áll az azon jelentősebb magyarázatra meg, a mely szerint a területi munkák különböző részei egyes vidékekre, vagy egyes országok szerint vannak megosztva. A területi munkafelosztás évi nyelésül

az egyes országok közt, mind felelő ma-
 gunk az egyes országokon belül. Találom
 monója János. "Geist der römischen Rechts" cri-
 mi epochalis munkájában az egyes or-
 gok közt érvényesülők munkafelosztása
 néve, mindon Románok a jog kerén gya-
 korsz universalis hasánsa verszájja szemben
 más népekkel: „Nicht jedes Land kann alles
 alles, nicht jedes Volk kann alles. Aber
 diese Angelegenheiten der Einzelnen
 soll mühsamlich werden das gegensei-
 tige Kräfte und Wissensch. - den Voll-
 kommenheit kommt erst im ganzen, in
 das Gemeinwohl zur Förderung. Das Kräfte
 das Materialien und Eigenschaften
 zuwenden ist die Form in der Gesetze
 den Angelegenheit der gegenseitigen unterliegen

und geistigen Auffassung des Welt-
 geschehens ruft ab, in der die Lapsenheit
 der Natur überwinden und die Form der
 hohen Gesetzmäßigkeit in der Logik des Geistes
 erkennen. Die Form der Natur
 scheint mir für die Natur allein, die Welt-
 liche für die Natur auf dem Weltfluss, den
 die Natur mit der Gesetzmäßigkeit der Natur
 überwindet. Was im Weltfluss für die
 die Logik der Natur ein Gesetz auf die Natur
 ist, die Natur der Natur ein Gesetz auf die Natur
 auf der Natur, die die Natur mit der Natur
 überwindet, auf die Natur der Natur
 fließt, die Natur, die Natur, die Natur, die
 Natur der Natur und der Natur.

Wie ist die Natur der Natur
 der Natur der Natur der Natur der Natur

Fiájai s azja, megmagyarázva azon nyugtat,
 melyeknél fogva az természetesen elő áll s
 melyek alapján a nemesek abba beleilles-
 kedni kénszerülnek. Az nemestörő min-
 kamagorras folyamán az képeri az, hogy bio-
 ryos népek különösen egyes foghalkorásokban
 kennek ki, pl. kereskedelembe, iparban, föld-
 művelésben, és arában az ezen keresek jöve-
 csiát főlösegeket más nemesekkel eszeli ki.
 Az egyes országokon belül észlelhető min-
 felosztás annál nagyobb, minél különbözöb-
 b fajta népekből áll egy ország s minél kü-
 lönbözöb természeti viszonyok (hegysek, erdőségek,
 vizek,) vannak egyazon államon belül. - Lá-
 juk ezt nálunk is, hol pl. az Alföldet kene-
 kemelével, a felvidék marha tenyésztésével,
 erdőségekkel, hárí iparával, a hegyes vidék

bánya termelésével valótl. ki. - Alvagy az e-
 gyek párosok specialis productumokkal
 pl. Debrecen, Kassa, Szeged, Porony, Tisza-
 Ujlak; - Alvagy min. pl. Franciaország
 körzetei részben helyi termékek, mint permes-
 senek, a Kárpátokban állatkertekkel
 foglalkoznak, Lyouban a helyi iparral,
 Angolországban Birmingham Scheffield
 környékén vas és acél iparral stb. / Dr. Pior-
 ring Mór: Kéremgyaralásiglan 4. lapi.

A munka felosztás igen érdekes-
 ben van fajták a keresetül vétele pekin-
 tesben vannak bizonyos határai igen nagy,
 mint előfeltevései. A munkamegosztás
 keresetül vételek határai fűgnek:

1. A munka keresetül; van-
 nak olyan munkák, melyek egyáltalán

nem alkalmosak arra, hogy a feloszlás
 elve alapján szervezessenek. - Tervelesen, ha
 ez a munka olyan, hogy az egyes részekre
 felbontani nem lehet, vagy pedig részekre
 felbontva nem foglalkoztathatja illan-
 dolan ugyanazon egyet, vagy az egyes vég-
 zendő munkákat időhöz vannak kötve úgy,
 hogy azok az év teljes folyamán is nem
 folytathatók, a munkafeloszlás teljes ei-
 venyesüléseinek lehetősége ki van zárva. -
 Merül csak a megőrzésig foglalko-
 zásokkal, melyek javarészeivel a megőrzé-
 sükig határára magán a természet-
 jü meg, hol ugyanazon egyet nem lehet
 elfoglalva csak szüntetéssel, részesel, vagy
 arassal, minthát minden munká-
 lalok végére az évek egy bizonyos.

időszakaihoz van köze. - Ezzel kegytelen a
merőgondos magánalk világosabb te-
vékenységi közt keresni, mert egyebekben
sokán keljesen szünetelnek. - Amennyire
szünetek a merőgondosságnál a harcok,
amennyire nagy mértékben érvényesülhet
a munkafelosztás elve az igaz és kereske-
delemmel

2. Az foggyaszkodásnak, illetve a
szükségletnek nagysága ugyancsak ha-
rónkhoz a munkafelosztás bejelenésének,
a mely nagy mértékben csak akkor érvé-
nyesülhet, hogy ha a javak bővegezen
állítástnak elő, mert csak akkor lehet a
munka minden kis részének végzéséhez
más-más erő alkalmazni. - Az bőveges
előállítás viszony csak a bőveges foggyas-

tás tárgyát képező javaknál kézzelhező el-
gondaságilag.

3. A földnek mennyisége is
befolyásít gyarkorát a munka felosztás
háziára, a mennyiben csak nagyobb
tőke mellett lehetséges annyi földet
kezelni, mint az erők sok és ki-
lön felosztásánál, a berendezésnek is vil-
lós tőkének nagy mértékbeni szükségénél
fogva is.

4. A földnek a vállalkozás is
fontos momentumként szerepel a mun-
ka felosztás elrendezésénél, mert a
földnek kifejezett vállalkozásai fogva
váltak lehetségessé, hogy a munka
felosztás elve alapján kiülönböző helye-
ken semmiképpen javak oly helyre szállítás-

samat, hol arók épen sültsejeltnek
s a minél fogva főleg is kerülékium-
kafeloskásnek elve hatályosan sivénys-
tülhet.

A munka megoszlás előnye.

A munka megoszlásnak felsebb reproduciált fogalom meghaszná-
rásnak, továbbá even gazdasági jelenséggel
kapcsolatos hasároltnak már felülbes
semmiigye vételeivel is már kísérik, hogy
nem kívánságos, hanem gazdasági szem-
ponstól igen nagy jelentőségű előnyök
arok, melyek a munka felosztással s
a mai munka megoszlás alapján
severest községeknek együttműkö-
déséből a köze ép úgy, mint az egyen-
re a gazdasági és szellemi irányban

hánlnak. Ezen előnyöket vizsgálva,
 azokat subjectiv és objectiv szempontból
 kísérleltük meg csoportosítani; subjectiv-
 nek nevezzük azokat, melyek közvetlenül
 hasznát az egyes egyénre is, objectivnek
 pedig azokat, a melyek közvetve csakis
 gazdasági hasánsokkal járnak. Az első cso-
 portba azokat soroljuk, a melyek alap-
 ján a termelés szempontjából az egyes
 egyén egyúttal nagyobb ügyességre tes-
 zert, másrészt pedig munkáját ügyes-
 ségét teljesebben használja ki, a másodikba
 pedig azokat, melyek az idő és a költség
 megtakarítása szempontjából érdemelnek
 különösebb figyelmet s illesse a fogyasztás
 szempontjából abban, hogy több, jobb és olcsóbb
 terméket fog előállítani.

1.) A dolgok természetéből folyik, hogy az egy sokkal közelebb levő munkás even egy sokkal jobb munkát fogja magán elvégezni, mintha több óra munkájával vagy csak akkor egy órának teljes termelési processusaiban működne. A fenti példák közt, azaz, a Kiválóan Képzett munkás, nagyobb munkát fogja a munka mellett minni mintha neki even felül még mindegyik, a munkájával járó munkája volna. - E mellett olyan jobban ismeri fel az általános feldolgozandó anyagokat, éjén, mint a használandó eszközöknek a tulajdonságát is rövidebb idő alatt tanulja meg munka útján. - Az egyéni, az egyéni, az egyéni a gazdaság is nagy mérték-

ben kiharó érény, ha minden egyén azon
a helyen fog működni, hol a Kéltörös
műveltség, hajlama és szorgalma
a legteljesebb mértékben érvényesülhet. - Er-
rállal valósz. meg Smith Bióráni Wealth
of Nation című művéjében a helyes
gazdasági processustól azon egyik alapel-
ve, hogy "right man on the right place" lesz.

2. Az objectív szempontból fel-
tűnő elönyök köröst nagy szerepet az
időmegtakarítás játszik, melyet feeling a
műveltség és Kéltörös Kéltörös mellett
nagy mértékben biztosít érvényesülnei.
Maga azon Kéltörös érény is, hogy a szűkebb
Kéltörös Kéltörösben jóváhagy megverrebe
rövidebb időt igényel, jelentékeny időmeg-
takarítással jár. Időmegtakarítás Kéltörös

a pernelés processusaiban is panygásban, hogy
 az a munka, ki állandóan egyazon
 munkát végre, nem kinyúlva a végendő
 különböző munka seius különböző mun-
 ka esztendőkhöz folyamodni, melyeknek
 nem istán kezele, avagy mozgásba hoz-
 sala, nem istán minden igen jelentékeny
 időt vesz el a tulajdonképeni perneléssel. -

Tökre megkatarisás pedig annyiban
 csökken el a munkafelosztás kezesül
 vele állal, hogy egyrészt a munkások
 jobban használatnak ki, kevésbé csökken
 munkák jelentéktelenebb erővel végezhet-
 nek másrészt pedig ólacsáta annak, hogy
 a munka felosztás szervezéséhez nagy
 mennyiségű tökre igényelnek, mégis egy-
 irral tökre megkatarisással fog az járni,

mint pl. mint Piskoi erüli, ha pl.
egy óra gyárban az órák a maga egészé-
ben egy munkással ottának elvégzek, mi,
ennek minden eszköze szűkebbé volna,
míg a munka felosztás mellett az összes
eszközök szűkebbé senileg csak egyszer van-
nak meg, de felosztva az összes mun-
kások között.-

Mi fogyasztás szempontjából
gyakorolt azon Kezverő házában felül, hogy
a dolgok természetéből kifolyólag jobb,
jobb és olcsóbb cím állítást elő, a jobb-
sáka fejlődése is Kezverő házas. gyakorol-
tatt a munkafelosztás elve által
amelyben, hogy az emberek az a le-
hető legszorosabban egybe fűri az egymásra
való szoros kapcsolata.- Mi abban

az egyes nemzetségek körösi békéi együtt
élel, körlekelek és így körösi a polisi-
kai fejlődést előmozdítja.

Munkafelosztás hátrányai

A munkafelosztásnak a fensi-
ebben várolt előnyei mellett is vannak vis-
gálatánál nem lehet figyelmen kívül
hagyni azon hátrányokat, melyek nem
gyordaságijelenlétét kiserik, a melyeket
a következőkben vélfint vároldarmi. A
munkafelosztásnak legkérősebb hátsá-
ként azon keverősen hátsásként ki-
emelni, melyet az, a munkás egyénisé-
gyakorol. Ennek valódiságát kétségtelen-
en nem igen lehet, mert tény az, hogy
akkor, a minőn valamely egyén teljes te-

vállalkozását egy bizonyos mértékben, talán
 nem is önálló egész képerő tevékenység-
 lövillikása foglalja le, hogy annak alkati-
 ma képessége, vagy igényessége más irány-
 ban igen kis mértékű lesz. Ezen helyes a-
 pottalnak felfogása, hogy a munka felos-
 tás végső határainál az ember testi és szelle-
 mi erejét oda állítja, mert akkor, ha
 az az ő tulajdonságaihoz igazodik, az egyé-
 ni eszméi és lelki erejével vesélyeztetés-
 vonja maga után, minden előnye mel-
 lett is meghaladja időkoráiban, jókora
 hatással. A munkának függősége scin-
 tén jelentősen hátrányos képeri a mun-
 ka felosztásnak. Az az egyén, aki csak egy
 bizonyos, specielis áigban bír képességgel
 és járassággal, sokkal jobban függ mun-

koadjútól, mint a ki universa lisabb
 tevékenységet bír kifejténi, melyet még
 növel azon körülmény is, hogy a munkás,
 ki munkafelosztás alapján szervezett el,
 egyaránt van szolgálhatva mind-
 azon munka ágakkal, melyeknek köre-
 mülködése szükséges ahhoz, hogy az ő
 productiója e nélkül kielégítse egy teljes
 egészét képezzen, és így állhat elő az az eset,
 hogy az egyik munkáraig fennakadása pl.
 alkai természeti események, alkai szajk foly-
 tain szünetel, a többi, vele kapcsolatos
 munka kör pályái is fennakadnak. -

Azon elöiny, hogy a munka-
 felosztás szervezése mellett a gyengébb
 erők, gyermekek, nők is részt vehessenek a
 termelési processzusokban, mi természetesen

csakis akkor mondható elnyomott, ha nekik megfelelő kisebb testi és szellemi erőt megkiváns munkához alkalmasságnak. Másrészt azon hátrány hatással jár, hogy a nő és az anyák a családrol elvonja energiát, mint a gyermek és szülője szülői felügyelet alól.

Ezen általában felhívani szokott hátrányok azonban mindannyiszor nem olyanok, melyek a nagyszámú elnyomott mellett a munka felosztás alapján szervezett gazdaságot, vagy magán, a szervezés alapján dolgozó elvet, mint hátrányos feltételeknek volnának képezek. Ha a fentebb várt elnyomott figyelembe vételével megkezdjük az itt várt hátrányokat, az eredmény kétségkívül a munk-

Káposztás javára fog billenini is fe-
 lig különösen jót, ha a munka-
 felosztás elv és a kelő kárak közt,
 továbbá azon ellenszerek igény bevé-
 telével visszatérünk kecskél, melyek a káros
 károskennyegetek ingyenzolva és mini-
 malisra képeztek csökkenteni. - Most ha
 a munka felosztásnak káros hatásai
 között feltekintél elismerjük a munkás-
 ra, annak testi és szellemi épsége gyá-
 korolt kelleni a káros, így egyáltalán
 valóban kell arra is, hogy megfelelő ellen-
 szerek mellett ezek sokkal kisebb mé-
 rékben foglalnak helyet. - Különösen Ang-
 lia példája az, mely esirányban tel-
 lemszerűen él, mely az egyoldalú
 testi mozgással járó munkát végző

egyénekre gyakorolt kedvezőtlen hatás
 a munkásoknak nyújtott nagy mé-
 rértű szellemi kioltással igyekezik
 ellensúlyozni, mégpedig oly irányban,
 hogy azokat nem csak passzív, ha-
 nem gyönyörködési is és viszont a szel-
 lem munkások foglalkozásának egyol-
 dalossággal az ismét nagy mértékben
 kifejlődött testi mozgásokkal compensál-
 ják.

A munkás függősége a csar-
 ládi kötelek szoros volára gyakorolt
 kedvezőtlen hatás megfelelő socialis tör-
 vények által kiérősíthető ki, me-
 lyek a munkások viszonyát a mun-
 kaadóhoz nem egyoldalúan, hanem
 mindkét irányú érdekek szem előtt

társasíval szabályosra s mely a Kicsiny
egyenlétlenek és növekedés munkáira
való alkalmatossáigát is bizonyos
feltevésekhez kötvén, helyesen állapít-
ja meg.

Mindeneknél fogva a várakozás
előnyök és hátrányok mérlegelése után
is el kell ismernünk a munkafelosz-
tás elvének helyességét, annak a szem-
lére, a fogyasztásra, az egyénre építve,
mint a közele gyökörrel kezező háza-
sais és azon tulajdonságait, hogy az éle-
tes előrelépni azt, hogy az egyes egyé-
nek, valószínű és országok között létező
különbségek, a szükségletek kielégíté-
se szempontjaiból mondhatni véle-
pansá lesznek és kiegyenlítődnak.